2017-11-09

TJÄNSTESKRIVELSE AFN 2017/26

Arbets- och företagsnämnden

Åldersuppskrivningar av ensamkommande

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden beslutar att hantera ärenden om åldersuppskrivningar av ensamkommande i enlighet med förslag i tjänsteskrivelsen daterad den 9 november 2017.

Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

När en sökande i sin första kontakt med Migrationsverket uppger sig vara under 18 år är det alltid den uppgivna åldern som registreras. Som huvudregel gäller att Migrationsverket prövar frågan om identitet och ålder i samband med att ett beslut om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte meddelas. Det kan dock förekomma att Migrationsverket under handläggningen av ett asylärende korrigerar den asylsökandes ålder men det ska bara ske när det är uppenbart att åldern är en annan än den uppgivna. Kommunens egna beslut rörande den asylsökande upphör inte automatiskt i och med att Migrationsverket ändrar sin bedömning i frågan om ålder och därmed skriver upp sökandens ålder till över 18 år. Arbets- och företagsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 29 mars 2017 att begära omprövning av Migrationsverkets anvisningsbeslut i de fall åldersuppskrivning har skett under pågående handläggning eller i samband med beslut i asylfrågan. I det fall arbetsoch företagsnämnden har begärt omprövning har det inte föranlett något upphävande av Migrationsverkets anvisningsbeslut. Därför föreslås att nämnden fortsättningsvis i stället hanterar ärendena på sådant sätt att Migrationsverkets underlag till grund för åldersuppskrivningen begärs in varpå en självständig bedömning görs av nämndens egna beslut rörande den asylsökande.

Ärendet

Redogörelse över rättsläget

Det har stor betydelse för vilka regler som är tillämpliga i olika avseenden, om en ensamkommande asylsökande är under eller över 18 år. För asylsökande som är under 18 år gäller reglerna om ensamkommande barn. Är personen över 18 år gäller istället samma

regler som för övriga vuxna. Det är inte alltid som en asylsökande kan styrka sin identitet och ålder. Det gör att det kan uppstå oklarhet kring den asylsökandes ålder.

När en sökande i sin första kontakt med Migrationsverket uppger sig vara under 18 år är det alltid den uppgivna åldern som först registreras. Migrationsverket kan därefter justera och registrera annan ålder än den sökanden uppgett. Som huvudregel gäller att Migrationsverket prövar frågan om identitet och ålder i samband med att ett beslut om uppehållstillstånd ska beviljas eller inte meddelas. Det kan förekomma att Migrationsverket under handläggningen av ett asylärende korrigerar den asylsökandes ålder men det ska bara ske när det är uppenbart att åldern är en annan än den uppgivna. Migrationsverkets beslut om korrigering av ålder under handläggningen har ingen rättsverkan, det vill säga att beslutet inte binder andra myndigheter, exempelvis en kommun.

Sedan den 1 maj gäller en ny lag gällande åldersuppskrivningar av ensamkommande barn. Den innebär att överklagbara beslut, så kallade tillfälliga beslut, om åldersbedömning ska fattas tidigt i ett asylärende. Bestämmelserna, som finns i 13 kap. utlänningslagen, tillämpas för asylansökningar som registrerats från och med den 1 februari 2017. För ansökningar som registrerats före detta datum ska alltså äldre bestämmelser tillämpas, vilket innebär att ett tillfälligt beslut om ålder inte fattas i dessa fall. Då flertalet av de asylsökande ensamkommande barn som Nacka kommun i dagsläget ansvarar för har registrerat sin asylansökning före den 1 februari 2017 är denna nya lag inte applicerbar i dessa fall.

Migrationsverkets åldersuppskrivningar

Kommunens egna beslut rörande den asylsökande upphör inte automatiskt i och med att Migrationsverket ändrar sin bedömning i frågan om ålder. Utgångspunkten är att varje myndighet som kommer i kontakt med ensamkommande asylsökande barn självständigt har att ta ställning till en asylsökandes ålder inom ramen för sin verksamhet och utifrån det regelverk som styr den. Det föreslås därför att ansvarig handläggare i dessa fall ska begära i underlag som ligger till grund för Migrationsverkets ålderuppskrivning. Därefter ska en självständig bedömning göras som innefattar en individuell bedömning av den enskildes rätt och behov av placering och bistånd enligt socialtjänstlagen. Nämnden, och därmed tjänstemannen med stöd av delegationsordningen, kommer i sin egen bedömning ta avstamp i Migrationsverkets bedömning då Migrationsverket är ansvarig för bedömning av ensamkommande ungas ålder.

På frågan vilken betydelse Migrationsverkets beslut om ålder har för kommunen anser Sveriges kommuner och landsting (SKL) att det regeringen anför i förarbetena till bestämmelserna om åldersbedömning tidigare i asylprocessen kan tjäna som utgångspunkt. Därför ska Migrationsverkets bedömning i fråga om åldern, särskilt i de fall en medicinsk åldersbedömning gjorts, ha stor betydelse för kommunens prövning.¹

¹ SKL:s promemoria, Ändrade åldersbedömningar av ensamkommande barn, https://skl.se/download/18.413f4ad015c773324e5ef95e/1497526194251/PM%20-%20EDoMH%20-%20%C3%84ndrade%20%C3%A5ldersbed%C3%B6mningar%20av%20ensamkommande%20barn.pdf

Arbets- och företagsnämnden beslutade vid nämndsammanträdet den 29 mars 2017 att begära omprövning av Migrationsverkets anvisningsbeslut i de fall åldersuppskrivning har skett under pågående handläggning eller i samband med beslut i asylfrågan. I det fall arbets- och företagsnämnden har begärt omprövning har det inte föranlett något upphävande av Migrationsverkets anvisningsbeslut. Därför föreslås att nämnden fortsättningsvis i stället hanterar ärendena på sådant sätt att Migrationsverkets underlag till grund för åldersuppskrivningen begärs in varpå en självständig bedömning görs av nämndens egna beslut rörande den asylsökande.

Ekonomiska konsekvenser

När det gäller ersättning för kostnader för placering enligt socialtjänstlagen kan kommunen ha rätt till ersättning även för ungdomar över 18 år, upp till 21 års ålder. Om den enskilde, även med beaktande av den ålder som Migrationsverket registrerat efter åldersuppskrivningen, kan anses ha påbörjat vården före 18 års ålder bör kommunen ha rätt till ersättning upp till 21 års ålder. Detta förutsätter att den enskilde har ett vårdbehov enligt socialtjänstlagen. Om det inte föreligger vårdbehov medför Migrationsverkets åldersuppskrivning att kommunen inte längre erhåller ersättning från Migrationsverket för fortsatt placering.

Konsekvenser för barn

Utifrån ett barnrättsperspektiv bör vuxna asylsökande inte placeras tillsammans med ensamkommande asylsökande barn. Det anses inte vara rätt att vuxna asylsökande behandlas som barn under asylprocessen och få del av de rättigheter och förmåner som ska tillkomma barn. Resurser avsatta för barn ska inte gå till vuxna.

Pia Stark Enhetschef Etableringsenheten Sidrah Schaider Kommunjurist Juridik- och kanslienheten